

Megválaszoltam
Károlyi

Kedves Lukács elvtárs!

Engedje meg, hogy ismeretlenül is /már mint hogy Ön nem ismer engem/ felkeressem, hogy átnyujtsam mellékelt könyvecskémet. Különösen a Népszabadságban a napokban tett nyilatkozata bátorit arra, hogy ezt tegyem, mert azt remélem, hogy érdeklődéssel veszi majd kézbe a munkát.

"A lenini piacmechanizmus a NEP-korszak gazdaságában" egyszerre több célt is szolgál, s jelenlegi formájában talán utolsósorban talán azt, ami miatt eredetileg elkészült: a gazdaságilag elmaradt országok önálló gazdaságfejlődésének egyik /s nyilvánvalóan e tekintetben alapvető/ modelljét. A "NEP" egy nagyobb, s az elmaradt országok nemtőkés fejlődésével foglalkozó munkám egyik /10./ fejezeteként jött tudniillik létre. Így, az egészből kiszakított formában elsősorban ~~több~~ más célt szeretnék szolgálni vele. Az egyik: hogy a lenini szocialista gazdaságpolitika való történetét nyujtsam, lefujva róla az évtizedek során rárakódott port és szándékos ferditéseket; mindennek előtt azt a téves nézetet, hogy a NEP valamiképen azonos a kapitalizmussal, s tisztázam, hogy ez éppen a nemtőkés fejlődés tipusa. A másik: hogy a NEP piacmechanizmusa már eredetileg a terv és a piac egységét képviselte. A harmadik: hogy a NEP /vagy ahogy később nevezték: átmenetgazdaság/ az első két ötéves terv szakaszát felölelő második korszaka - a sztálini vezetés korszaka - milyen okokból és következményekkel tért el a piacmechanizmustól, amely lenini korszakának nagyfontosságú öröksége volt. Negyedszer: hogy mindennek a mai kor, a mi korunk számára is döntő jelentőségű aktualitása van; ha a sztálini piacszükitő korszak nem szakítja meg a folyamatot, semki előtt nem lenne kétséges, hogy a mai mechanizmusreform egyszerűen csak magasabb fokon való folytatása a NEP-nek. /A Valóság elmúlt évi 9. számában irtam róla, hogy milyen zavart okozott a népi demokráciákban a NEP lenini és sztálini formáinak összekeverése, s az utóbbi eluralkodása./

Az remélem, hogy a munkámban felvetett kérdések - és megállapítások - újat mondanak egy sor területen és talán ez az új hasznos is lesz. /Amit Ön a Népszabadság-vitában az új fordulat-jellegének kidomborítására vonatkozólag mondott, azt én látszólag ellentétesen a folyamatszerűség kidomborításával húzom alá. Könyvemben azt vizsgálom, miért "új" politika a NEP - hiszen sokban hasonlít a kapitalizmusra, például a piacmechanizmusával - s miért "rég" a hadikommunizmus, holott látszólag minden ízében új. A NEP-hez való kapcsolódás folyamatának aláhúzásával én

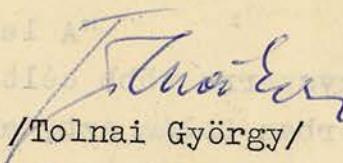
a NEP új /nemtőkés, szocializmust építő/ jellegét domborítom ki, ami valóban új a kapitalizmussal szemben is, s új /az ellenforradalmakat szülő, a szovjethatalmat aláásó/ hadikommunizmussal szemben is./

Könyvemem magam adtam ki, - ennyiben is az új gazdasági mechanizmus gyermeke. Bár sok szakvélemény támogatta kiadását, a kiadó - a várható csekély érdeklődésre való hivatkozással - nem kívánta megjelentetni.

Nagyon örülnék, ha Lukács elvtárs el tudná olvasni, s ha véleményét közölné velem. Nagyon érdekelne véleménye.

Fáradságát előre is köszönve üdvözli

Budapest, 1968. január 2.

/Tolnai György/

Utólagos bemutatkozásul: a Népszava valamikor közgazdász, volt traktorgyári mérnök, jelenleg könyvtári tudományos főmunkatárs, történész-kandidátus vagyok.

MTA FIL. INT.

Lukács Arch.

4444-1415/1